

Waardzegger

In dit nummer o.a.:

- Vernieuwde site
- Kortavonden
- Aanmeldingskaart
- Uitnodiging

Herfst 2013

40 **HWL**
JAAR Hoekschewaards Landschap
1973-2013

Colofon

Waardzegger, een uitgave van
Hoekschewaards Landschap (HWL)
Vereniging voor behoud en ontwikkeling
van natuur en landschap in de Hoeksche
Waard.

Versijning: ieder kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1750

Lidmaatschap € 20,00 per jaar

Ledenadministratie HWL

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

ledenadministratie@hwil.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11 Oud-Beijerland

telefoon: 0186 621 888

Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff

kantoor@hwil.nl

Opengingstijden:

Dinsdag t/m Vrijdag 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c Numansdorp

Telefoon: 0186 653 512

Beheerder: Cees Mesker 06 1296 6131

kantoor@hwil.nl

Opengingstijden:

Dinsdag t/m Zondag 12.00 tot 17.00 uur

HWL bezoekerscentra op internet:

www.hwil.nl

Dagelijks Bestuur

Els van Veen (voorzitter) 078 618 0691

Mickey van der Geugten 0186 651 898

(secretaris)

Guus van der Pal 0186 573 705

(penningmeester)

IN DIT NUMMER:

- Van de redactie
- Van de voorzitter
- HWL standpunt windturbines
- Vernieuwde site
- Kortavonden
- Hoeksche Waard alarm
- Nieuwe leden
- Nies gaat, Bep komt
- De Wede
- Bezoek NLC!
- OEHOE
- Oostvaardersplassen
- Excursies
- Prikbord
- Winkeliers gezocht.

Redactie:

Joop Dijkshoorn

Hanny Willemstein

Ineke Moll

Jan Plaisier

Aad Bruijnzeel

redactie@hwil.nl

Kopij Kwartaal nummers

inleveren vóór 1 februari,

1 mei,

1 augustus,

1 november .

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage ('attachment') bij een
e-mail. Uitsluitend in Word en JPG

Informatie:

redactie@hwil.nl

VAN DE REDACTIE

Als trouwe en oplettende lezer van de Waardzegger zal het u opgevallen zijn dat we overgestapt zijn op een andere drukker. Zonder “de oude drukker” te kort te willen doen is de reden om over te stappen heel simpel. Deze drukker is, mede door zijn sponsoring, aanzienlijk goedkoper. De opzet van het geheel blijft hetzelfde met hier en daar wat kleine veranderingen.

Ook wil ik een oproep doen, onder de leden met een bedrijf, om in de Waardzegger te adverteren. Hierdoor kunnen we de kosten nog verder drukken en blijven we dezelfde kwaliteit leveren. Misschien zijn andere verschijningsvormen van de Waardzegger dan niet nodig.

“Vrijwilliger” is géén modewoord. Je gaat ze pas missen als ze stoppen.

Dat een vereniging als de onze hoofdzakelijk alleen maar kan bestaan dankzij de vrijwilligers behoeft geen betoog. Dat blijkt weer eens als één van de

“winkeliers” er, na 10 jaar(!), mee wil stoppen. In de Hoeksche Waard zegt men dan: “Elisabeth, bedankt héé!”

Een leuke “baan” waarbij creativiteit alle vrijheid heeft en een vaste kracht bereid is om je wegwijs te maken in de materie. Dan staan ze in de rij, zou je zeggen. Maar, nee! Vandaar de oproep verderop in deze Waardzegger.

Natuurlijk staat er nog meer in dit herfstnummer. Van oproepen voor artistieke talenten tot een paar data “Kort avonden”. Zo’n avond heb ik al eens mee mogen maken en vaak ga je met een lach op je gezicht weer naar huis. Met een paar jaar wonen in de Hoeksche Waard is het goed te verstaan maar ze spreken ook gewoon Nederlands en je mag na afloop altijd vragen waar het verhaal over ging. Een aanrader dus!

En nu maar hopen dat ze van mij geen schilderij verwachten! Dat zou echt teveel humor zijn.

Joop

VAN DE VOORZITTER

Els van Veen

Beste lezer,

De avond dat ik dit stukje schrijf pas ik op de twee jongste jongens van mijn dochter Diana en schoonzoon Bill, waarvan de jongste even niet lekker is.

Als ik naar buiten kijk zie ik de HWL -auto met een aanhanger en daarop de hooibandmachine staan. Dit vertelt twee dingen: één ervan is dat Diana en Bill de burens zijn van Cees Mesker, onze beheerder, het andere is dat het mooi droog zomer weer is en dat Cees druk in de weer is met hooien.

Er zijn denk ik weinig bewoners van de Hoeksche Waard en zelfs ook HWL'ers die zich realiseren wat een tijd en arbeid het kost, om door goed beheer, bloemrijke dijken en natuur te ontwikkelen en te behouden. In deze tijd van het jaar als het droog en zonnig weer is wordt er gemaaid, gerikt, geraapt en geperst. Dit wordt gedaan onder verantwoordelijkheid van Cees, die een beroep kan doen op enkele HWL'ers en soms in samenwerking met een van de boeren die voor het persen wordt gevraagd. Kort gezegd komt het erop neer dat er veel energie en spierkracht wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat het resultaat wordt bereikt. Veel werkgroepen maken weer gebruik van deze dijken en stukken natuur om te genieten en daar hun inventarisaties van bloemen, planten, insecten, libellen, vlinders, vogels enz. uit te voeren. Hiermee zorgt ook deze groep HWL'ers ervoor dat het resultaat wordt uitgedragen, door hun bevindingen te registreren

bij landelijke organisaties. Niet alleen de volwassenen hebben profijt van genoemde natuur, ook de vrijwilligers uit de jeugd educatie laten kinderen zien wat er allemaal groeit en leeft in deze natuurgebieden en wat te denken van al die excursies die door de gidsen voor zowel jong als oud worden georganiseerd en waarbij met name het leren genieten van alles wat de Hoeksche Waard aan natuur bezit.

Alles nu even terug lezend, besef ook ik weer hoe alles ook bij HWL en natuurbeheer in elkaar grijpt en hoe goed het is om niet alleen naar het eindresultaat te kijken maar ook naar de verbindingen die het legt. Niet alleen de noodzaak van het goed beheer met alles tot en met politieke discussies er omheen om dit voor elkaar te krijgen maar ook vooral het met elkaar zorgen voor en genieten van het landschap.

Laten we dat in ieder geval doen.

WINDTURBINES, een onderwerp dat vele gemoederen bezighoudt.

De werkgroep Milieu en Planologie van Hoekschewaards Landschap heeft in de besprekingen besloten om het standpunt van de vereniging in een aantal korte statements weer te geven.

HWL is voorstander van brede toepassing van alternatieve vormen van energie, inclusief plaatsing van windturbines.

HWL vindt onderzoek naar de mogelijkheid om hoog vermogen turbines toe te passen noodzakelijk.

HWL vindt niet alle tot nu toe genoemde locaties aanvaardbaar (bijv. Spui oever en Hogezaandse Gorzen).

Eventuele bezwaarprocedures zullen gevoerd worden als schade aan fauna kan worden aangetoond.

De 'status 'Nationaal Landschap' is voor HWL een uitgangspunt.

Opbrengsten van alternatieve vormen van energie moeten ook ten goede komen aan natuur en landschap.

Beslissen over beheer en bestemming van het regiofonds mogen niet alleen bij de overheid liggen.

HWL zal als zelfstandige organisatie met de eigen mening naar buiten treden. Samenwerking met anderen kan, als dat dienstig is voor de eigen opvatting.

Namens de werkgroep is de contactpersoon Jan Prince,

E-mail: jp.prince@freeler.nl

JARIGE HWL TRAKTEERT DE HOEKSCHE WAARD EN ZICHZELF.

Dick Bussing

Er zijn organisaties die er een hele heisa van maken: er is een nieuwe website! Hoekschewaards Landschap doet dat zonder ophef, dus heel sober. Maar nu dan toch een nieuwsbericht in de Waardzegger, want HWL-ers zijn best trots op hun nieuwe medium en visitekaartje voor vereniging en het nationaal landschap Hoeksche Waard. Ik kijk er bijna dagelijks even op, omdat ie steeds verandert door actueel nieuws en de agenda, maar ja ik ben dan ook een van de webredacteurs.....

Medio juni van dit jubileumjaar rondde de werkgroep website/ICT haar ontwikkelingswerk af en concludeerde: hij is klaar! Alle voornemens en uitgangspunten die eerder werden vastgelegd, werden nog eens doorgenomen en de makers waren tevreden. Gaan we er een feestje van maken met veel publiciteit en presentaties? Nou nee, vonden ze, de website is al zo lang in de lucht, iedereen is er vast al aan gewend, de nieuwigheid is er af. Maar een cadeautje is het wel: De 40-jarige HWL en de Hoeksche Waard zijn een prachtig modern medium rijker geworden:

De website fungeert in de eerste plaats als een evenementenagenda en nieuwsbulletin, maar daarnaast ook als een loket voor de vele vragen over natuur, landschap en al die vrijwilligers die zich in verenigingsverband inzetten voor het

beheer, de beleving, de bescherming en de belangenbehartiging ervan.

Verwacht nu niet, dat er niets meer aan wordt veranderd, want kenmerkend is juist: actueel en gebruiksvriendelijk zijn. Er zal dus voortdurend door de betrokken vrijwilligers (ontwerper, ICT-ers en webredactie) worden bijgeschaafd en verbeterd aan zo'n 20-tal rubrieken. De ontwerper blijft gericht op de nieuwste webontwikkelingen, als die de kwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid verhogen.

Kijkt u ook vaak? Zijn de ambities van de makers waargemaakt? Vindt u wel wat u zoekt? Beoordeel het zelf en stuur uw reactie naar webredactie@hwl.nl. Zo kunt u de traktatie ook eens waarderen, in plaats van alleen maar consumeren.

VERHALENVERTELLERS KOMEN NAAR HOESCHEWAARDS LANDSCHAP.

Kortavond is een Hoeksche-waerdse oitdrukking om aen te gèven dat men 's avonds van ongeveer kwart ôver zèven tot kwart ôver negen bai elkaer op visite ging om nieuwties oit te wisselen, verhaalties te vertellen en spelleties te doen. Hiermee werden d'n lange donkere wintermaenden "korter" gemaekt. Bôvendien slaet "kort" op d'n duur van d'n visite. Glad nie te lang, want d'n volgende morgen moest men weer vroeg op om naer z'n werk te gean. Van wanneer de oorspronkelijke kortavond dateert is niet precies bekend. Wel is zeker dat het begrip begin 1900 al zijn intrede deed. Om in de jaren vijftig onder invloed van radio en televisie weer te verdwijnen. Bij hen die van het eiland komen en er getogen zijn is het fenomeen nog wel bekend. In 2001 is het begrip Kortavond opnieuw geïntroduceerd door de toenmalige

ge voorzitter van de Culturele Kring Eelse Bies en tot op heden elk jaar als project "verhalen vertellen in de huiskamer" voortgezet door een groep mensen die zich 'De Verhalenkaravaan' noemt. Inmiddels hebben zij zich meer gespecialiseerd door het volgen van workshops en worden toegepaste verhalen verteld.

De jubileumcommissie van Hoeksche-waards Landschap heeft 2 avonden georganiseerd met deze verhalenvertellers en nodigt u uit om zo'n sfeervolle winteravond door te brengen in Klein Profijt of in het Landschapcentrum.

8 november Nationaal Landschapcentrum, Veerweg 1, Numansdorp.

15 november Klein Profijt, Zalmpad 11, Oud-Beijerland.

Beide avonden 19:00 uur open, voorstelling begint 19:15 uur.

HOEKSE WAARDS ALARM, NA 40 JAAR NOG ALTIJD SPRINGLEVEND!

Jan Prince

Een jubileumjaar is een goed moment om nog om te kijken naar het verleden. Niet alleen vanwege vaak interessante gebeurtenissen, maar ook vanwege historisch besef, ofwel geschiedschrijving. In dit artikel ga ik terug naar het prille begin van de vereniging, toen de werkgroep Hoekse Waards Alarm een prominente rol speelde. Dankzij een goed bewaard archief is er een schat aan informatie voorhanden. Ik heb een paar zaken geselecteerd die interessant zijn omdat ze, 40 jaar na dato, eigenlijk niets aan actualiteit hebben ingeboet.

In een persbericht van 28 september 1971 lezen we dat 'Hoekse Waards Alarm, actiegroep voor behoud natuurgebieden', is opgericht. De doel-

stellingen zijn (letterlijk overgenomen):
Natuurbehoud

Natuurstudie vooral ten dienste van punt 1

Door middel van overleg met gemeenten trachten te komen tot een beperking van maaien en/of spuiten met verdelingsmiddelen langs wegen en slootkanten, om de flora te behouden

Het beïnvloeden van de gemeenten volgens de actiegroep onverantwoorde planologie, zowel met betrekking tot natuurgebieden, als de gehele leefbaarheid.

De actiegroep wordt, volgens het persbericht, ondersteund door Natuurmonumenten, Stichting Leefbare Delta, Stichting Natuurreservaat De Beer en de Nederlandsche Jeugdbond Natuurstudie afdeling Dordrecht.

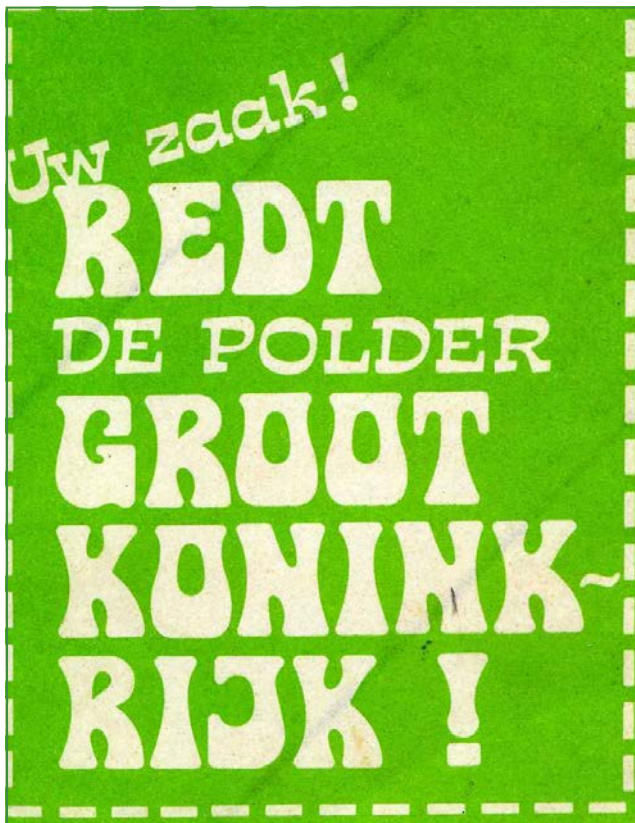

MEDEDELINGENBLAD

jaargang 2 nummer 4
september 1973

verschijnt ong. 6x per jaar
gratis voor leden en donateurs

Een spraakmakende ontwikkeling van toen was een rapport van de Rijksplanologische Dienst over de ontwikkeling van Zuidwest Nederland. Een megalomaan plan met verstedelijking en uitbreiding van de Rotterdamse Haven tot Flakkee aan toe. West van Oud-Beijerland voor grote zeeschepen en oostelijk daarvan voor middelgrote scheepvaart. Het plan behelsde ook een tweede nationale luchthaven in West-Brabant en een wegverbinding tussen de Heinenoordtunnel en West-Brabant, over de Binnenbedijkte Maas en door het Oudeland van Strijen. Verder bevatte het rapport ook een plan voor een elektriciteitscentrale bij 's-Gravendeel. Het bracht de actiegroep tot

de Maas. Ingrepen als oe-
verbebouwing en aanleg van
industrieterreinen moeten
hier achterwege blijven.

Sinds de Biesbosch van de
getijdenwerking is afgeslo-
ten, vinden wij aan de Oude
Maas nog de laatste resten
van het tot voor kort een
paar duizend ha grote com-
plex getijden-grienden, die
uniek zijn. Daar de laatste
paar honderd ha welke ons
nog resten bovendien zeer
bedreigd zijn (Carnisse
Grienden door opspuiting
ten behoeve van recreatie,
de grienden bij Kuipersveer
door bochtafsnijding van de
Oude Maas, en de grienden
van Rhoon en Klein Profijt
door eventuele aanleg van
rijksweg 15 en een metrover-
binding van Rotterdam met
Oud-Beijerland) is een snelle
bescherming door de natio-
nale overheid op zijn plaats'.

aan de Tweede Kamer. Op 19 april 1972
nam wijlen Cees Blok in een hoorzitting-
stelling stelling tegen de aanslag op na-
tuur en landschap. Onder meer werd
gepleit om ter compensatie het, toen nog
uit gewoon agrarisch gebied bestaande,
Oudeland om te vormen tot landschaps-
park.

In de uitgebreide pleitnotitie staat het
volgende over de Oude Maas: 'Wij willen
hierbij teven het pleit voeren voor onze
laatste ongerepte zoetwatergetijden-
rivier, die Nederland nog rest, nl. de Ou-

Ik kan mij herinneren dat
Cees Blok 20 jaar geleden soortgelijke
argumenten aanvoerde in een hoorzit-
ting voor Provinciale Staten met betrek-
king tot het plan van Oud-Beijerland voor
een nat bedrijventerrein op De Staart.
En zelfs nu staat het zoetwatergetijden-
gebied mogelijk weer ter discussie. In de
nieuwe structuurvisie van Oud-
Beijerland lezen we dat onderzoek moet
worden gedaan naar een natte ontslui-
ting van bedrijventerrein De Bosschen
via R jawel R De Staart! We moeten
kennelijk, na 40 jaar, nog steeds in het

geweer komen tegen de aantasting van dit gebied.

In een krantenknipsel van maart 1973 lees ik over een door de werkgroep georganiseerde informatieavond over bermbeheer. Een wetenschappelijk medewerker van de Landbouwhogeschool Wageningen adviseert om bermen twee keer per jaar te maaien en het maaisel af te voeren om daardoor een kruidenrijke vegetatie te bevorderen. Toen was dus al bekend hoe je, met beperkte middelen, natuurwaarden kunt verhogen. Maar och, hoeveel moeite heeft het sindsdien niet gekost om instanties te bewegen om dit na te volgen. Zelfs tot nu toe met beperkt resultaat. Waterschap en gemeenten klepelen nog steeds op grote schaal. Werkgroep Milieu en Planologie legt op dit moment de laatste hand aan het rapport C-factor, waarin wederom een natuurvriendelijk bermbeheer wordt gepromoot. En dat na 40 jaar!

In het archief kwam ik een brief tegen van 8 juni 1973, gericht aan Hare Majesteit de Koningin, waarin bezwaar wordt

geuit tegen het verlagen van het polderpeil van de Drom, nadat Gedeputeerde Staten het peilbesluit hadden vastgesteld. De brief eindigt met 'verschuldigde eerbied jegens Uwe Majesteit'.

Twee jaar geleden nog stelde onze vereniging beroep in bij de rechtbank tegen de peilbesluiten van Gedeputeerde Staten vanwege een te laag waterpeil. Ook in dit opzicht lijkt er niet zo veel veranderd in 40 jaar.

In een brief van Hoekse Waards Alarm aan de plaatselijke commissie voor de ruilverkaveling Korendijk-Strienemonde staat dat de werkgroep ontzet is over het deponeren van bagger op de oever van de Drom. Niet zo lang geleden werd Hoekschewaards Landschap opgeschrikt door het voornemen van het Waterschap om bagger, afkomstig uit vlieten en kreken van Argusvlinder en het Vlietproject, vanwege de kosten niet af te voeren maar op de oevers te deponeren. Ook hier lijkt de geschiedenis zich te herhalen.

Hoekse Waards Alarm had een eigen,

Donderdag 15 maart 1973

De Hoel

Drs. C. J. M. Sloet:

Minder maaien is goedkoper en beter voor milieu

tweemaandelijks mededelingenblad. In nummer 3 van de eerste jaargang wordt gemeld dat de leden van Provinciale Staten zijn aangeschreven over de bezwaren tegen een bouwplan voor recreatiewoningen in de Ambachtsheerlijkheid, het latere Numansgors. Ongeveer 30 jaar later kwam onze vereniging in het geweer tegen de vestiging van een glas-tuinbouwgebied in dezelfde Ambachtsheerlijkheid. En nog niet zo lang geleden tegen de komst van TNO.

In het mededelingenblad staat ook dat een bezwaar wordt voorbereid tegen de uitbreiding van de kartbaan in het Oudeland van Strijen. Die uitbreiding is er desondanks gekomen. 37 jaar later stelde Hoekschewaards Landschap beroep in tegen het bestemmingsplan van de ge-

meente Strijen waarin de kartbaan moet worden gelegaliseerd. De Raad van State oordeelde dat de uitbreiding van 1972, zonder de vereiste bouwvergunning, illegaal is aangelegd.

Bovenstaande zijn enkele van de vele gebeurtenissen die in het archief terug zijn te vinden. L'histoire se repète, is een bekend gezegde. Dat lijkt hier ook van toepassing.

IN DE BENEN VOOR NIEUWE LEDEN

Beste HWL-leden,

Graag doet het bestuur van uw jubilerende Hoekschewaards Landschap een beroep op u allen. We zouden er graag nieuwe leden bij hebben. Niet dat we niet blij zijn met de 1800 huidige leden, maar we willen graag ons draagvlak in de streek vergroten. De Hoeksche Waard heeft 85.000 inwoners, en via onze leden bereiken we er rechtstreeks zo'n 5000. Dat is dus zeg maar 5 (vijf!) procent, dus dat moet beter kunnen.

De oproep aan u is om uit uw eigen kenniskring, familie, sportclub of wat ook maar een nieuw lid aan te brengen. Ieder nieuw lid ontvangt als welkomsgeschenk het HWL Kreenboek. Ook hoeven nieuwe leden over 2013 geen contributie te betalen. Als u het formulier van bladzijde 14 ingevuld op Klein Profijt of het NLC aflevert komt de rest voor elkaar. We zijn benieuwd!!

Namens het bestuur,

Guus van der Pal, penningmeester

NIES GAAT, BEP KOMT

Bob Wiggers

Iedereen, die wel eens iets in het NLC heeft

georganiseerd, kent Nies.

Hij is de man voor de catering en fungeert als gastheer, meestal doordeeweeks.

In 2008 werd het Nationaal Landschap Centrum (NLC) geopend en wat de horeca betreft onder beheer van de uitbater van het naast gelegen Fun Palace. Het leek een aardige constructie, maar na een jaar heeft HWL in goed overleg de horeca exploitatie van het NLC in eigen hand genomen.

Onder het motto "één vereniging, twee bezoekerscentra" werd de organisatie bestuurlijk en op uitvoerend niveau ineen geschoven.

Voortaan zouden vrijwilligers als gastheren en gastdames het NLC openhouden.

Via het UWV is HWL in con-

tact gekomen met Nies. Hij had een horeca achtergrond en was bereid om in samenwerking met Merijn van den Hooghenhoff – van Klein Profijt – de horeca in het NLC op zich te nemen.

Dat bleek een schot in de roos! Hoewel hij geboren Hoekschevaarder is, had hij geen verdere relatie met HWL. Dat heeft hij snel ingehaald. Bovendien bleek hij een meester in het aanpakken van catering bij vergaderingen, feesten, symposia en dergelijke. Hij regelde statafels, kapstokken of hele barbecue apparatuur. Maar het meest in zijn element was het voorbereiden en klaarmaken van buffetten.

Het meeste plezier heeft Nies erin om voor HWL “geld te verdienen” door, als het enigszins mogelijk was, zelf die buffetten in te kopen en klaar te maken en als het erg grote partijen zijn, dan onderhandelt hij scherp met de leveranciers. Hij liet zich geen knollen voor citroenen verkopen.

Mede door zijn inzet is het NLC een geliefde plaats geworden voor organisaties om bijeenkomsten te houden.

Nies is 65 jaar geworden en wil meer zijn tijd

naar eigen hand indelen en stopt als vrijwilliger voor het werk in het NLC.

Gelukkig heeft hij zich bereid verklaard om als oproepkracht in te springen met de catering bij grote bijeenkomsten.

HWL dankt Nies voor zijn inzet en wenst hem een goed emeritaat.

Het aangekondigde vertrek van Nies heeft de organisatie aan het denken gezet. Er verscheen een analyse van 5 jaar NLC en een van de conclusies was dat dit gebouw vooral in trek is bij veel organisaties voor vergaderingen, symposia en andere activiteiten en dat daarvoor een vast aanspreekpunt zou moeten zijn in het NLC.

Een vaste figuur voor doordeweeks, die ook de roosters van de barvrijwilligers in de weekenden zou maken. Het NLC is al erg in trek voor groepsactiviteiten, maar zou ook aantrekkelijker gemaakt kunnen worden voor de “losse” wandelaar of fietser.

Dat nieuwe gezicht zal Bep Odems zijn.

Bep is al bekend bij HWL als nationaal landschapsgids van de eerste lichting uit 2011 en heeft menige excursie geleid.

In haar werkzame periode heeft ze altijd veel

met mensen te maken gehad. Eerst als medewerker op het Beurs WTC in Rotterdam op de facilitaire dienst en later als makelaar. Klantvriendelijkheid staat hoog in haar vaandel. Zo runt zij ook een B & B in Strijen. Door het instorten van de huizenmarkt heeft ze meer tijd gekregen voor andere zaken. Reden om te solliciteren naar de functie assistent-beheerder NLC. HWL is erg blij met haar komst en is ervan overtuigd dat zij het NLC een “boost” zal geven.

DE WEDE, *een ontmoeting met een nostalgische verplant*

Frank van Gessele

Begin juni, op een van de struintochten langs de Dordtse Kil, werd mijn aandacht getrokken door een grote geel bloeiende kruisbloemige in het zetstenen talud van de rivier. Dichterbij gekomen werd mijn vermoeden bevestigd dat dit geen algemeen voorkomende plant was, zoals b.v. Raapzaad, of de veel later bloeiende Mosterd. De typische gaafrandige koolblauwe bladeren, die met hun pijlvormige voet de stengel omvatten en de hangende vruchten rechtvaardigden de conclusie dat het hier onmiskenbaar om Wede (*Isatis tinctoria*) ging, een oude verplant.

herkenning

Kruisbloemigen hebben in de regel al snel vruchten (hauwen of hauwtjes), een belangrijk determinatiekenmerk. De aanvankelijk groene, later zwarte vruchten van de Wede echter, hangen aan gekromde steeltjes, een uitzondering onder kruisbloemigen en zijn hierom op het eerste gezicht niet als kruisbloemige te herkennen.

Herkomst

De Oecologische Flora leert ons dat de plant van oorsprong een Aziatische steppenplant is, die als verfstofplant in grote delen van Europa is ingevoerd. Uit de plant werd een blauwe kleurstof bereid, die tegenwoordig als indigo bekend staat. In die tijd werden meer verplanten

geteeld zoals b.v. Meekrap (*Rubia tinctorum*). Uit deze plant werd de kleurstof alizarine gewonnen, die werd gebruikt voor het kleuren van textiel en leer. Toen de chemische industrie aan het eind van de negentiende eeuw door de productie van anilineverbindingen een einde maakte aan het gebruik van plantaardige kleurstoffen was het met de Wede als cultuurplant gedaan. Overigens ontdekte men de plant al vanaf de zestiende eeuw ernstige concurrentie van de Indigoboom (*Indigofera sp*), een Indische vlinderbloemige, waaruit de (zelfde) blauwe kleurstof met hoger rendement kon worden gewonnen.

Huidig voorkomen

Thans wordt de Wede in Nederland vrijwel uitsluitend nog langs de grote rivieren aangetroffen, vooral aan de Waal. Haar voorkomen gaat hier niet rechtstreeks op cultuur terug. Zij is hier door

de rivier aangevoerd vanuit het Bovenrijndal in Zuid-Duitsland, waar de plant al eeuwen in het wild voorkomt. In het Westland kwam de soort als cultuurrelict voor, maar is er thans verdwenen. Net als in de steppegebieden, waar de plant oorspronkelijk inheems is op steenpuinhellingen, houdt zij van zonnige, droge, open plaatsen op kalkhoudende grond en voelt zich het best thuis op steenachtige plaatsen, zoals hoge delen van oeverbeschoeiingen langs de rivieren.

Naam

De wetenschappelijke naam *Isatis* komt uit het Grieks en betekent 'gladmaker'. In de oudheid werd de plant namelijk gebruikt voor het effenen van de huid. De soortnaam *tinctoria* tenslotte betekent 'om te verven gebruikt'.

Beste Lezer,

Tijdens een bezoek aan het Nationaal Landschap Centrum werd ons de vraag gesteld: "Hoe kom je hier zo terecht?"

Met ons antwoord: "op de fiets", nam de man duidelijk geen genoegen. Na het anders stellen van de vraag en ons antwoord daarop, viel het kwartje en mochten we wel aan de tafel plaats nemen. Dit alles ging met de nodige humor over en weer en de echte reden van zijn vraag.

Het schijnt dat maar weinig mensen, zelfs uit Numansdorp, het centrum weten te vinden! Vreemd natuurlijk, wij wisten het ook. De ontvangst is vriendelijk, de koffie is altijd vers gezet en het uitzicht is altijd anders. Maar het ligt wel "buiten het dorp".

Voor ons was het "iets om". Nadat we

bij de opticien in Numansdorp waren, zijn we na het bezoek aan het NLC nog wat door de polder gefietst, zodat we rond etenstijd weer in Oud-Beijerland terug waren.

Maar we hebben intussen wel met Bep Odems, de nieuwe beheerder, afgesproken dat iedereen die met een nieuw lid naar het NLC komt gratis zo'n heerlijk bakje koffie of een andere versnapering krijgt en voor het nieuwe lid het HWL Krekenboek!

Uiteraard bent u ook zonder nieuw lid van harte welkom.

Behalve het NLC kunnen wij ook de fietstocht aanbevelen.

Knip dus de kaart uit, stap met het nieuwe lid op de fiets en bezoek het NLC aan de Veerweg in Numansdorp!

De fietstrappers

Ja, ik wil lid worden van de vereniging Hoekschewaards Landschap

Voorletters en naam : _____

Geslacht : _____

Straatnaam en huisnr. : _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon : _____

E-mailadres : _____

Ik wil graag meer informatie over de volgende werkgroep(en):

Voor betaling wacht ik op uw acceptgirokaart.

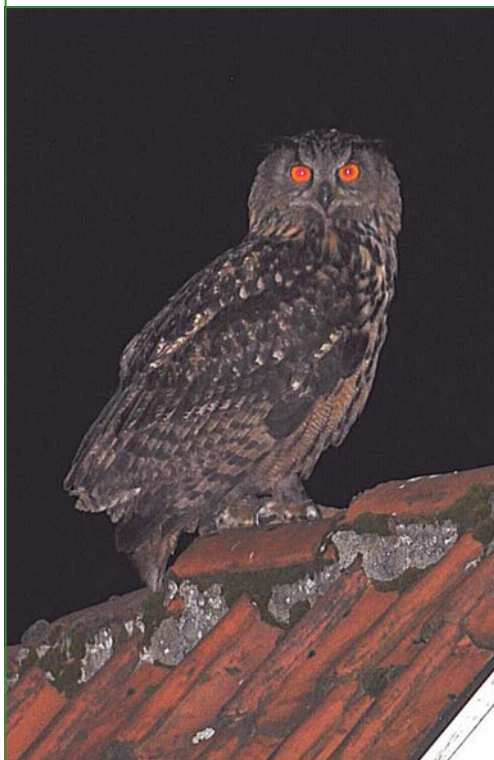
Datum: _____ Handtekening: _____

OEHOE IN DE HOEKSCHE WAARD

Janus Verkerk

Het was even schrikken toen vogelaar Arie Leijdens uit Strijensas 's avonds nog even een rondje door zijn tuin deed. Op de nok van zijn huis zat namelijk een

enorme uil. Nu is Arie uitstekend bekend met de meest voorkomende vogels in de Hoeksche Waard en binnen enkele seconden snelde hij om zijn camera om deze bijzondere waarneming op de gevoelige plaat vast te leggen. Stel je

voor, een Oehoe op het dak van je huis, daar moet op zijn minst een bewijsfoto van zijn want dat zou niemand geloven. En zo viel op 27 april een mailtje in mijn postvak met aangehecht een foto van deze onwaarschijnlijke waarneming. Maar Arie was niet de enige die de Oehoe te zien kreeg. De dagen en weken erna regende het waarnemingen van de majestueuze uil. Vooral in en rond Numansdorp werd de vogel frequent waargenomen. Tot op één van de genomen foto's duidelijk te zien was dat de vogel een ring en leren bandje aan de poot had. Toe werd duidelijk dat het om een dier ging die oorspronkelijk uit gevangenschap afkomstig was.

Enige dagen later kon de Oehoe succesvol worden gevangen waarna de vogel werd terugbezorgd bij de rechtmatige eigenaar, een vogelhouder uit Wasse-naar. Destijds, zo'n anderhalf jaar terug, hadden leden van het dierenbevrijdingsfront daar de kooi opengezet. De Oehoe wist zich dus al die tijd moeiteloos in leven te houden met het vangen van in het wild levende prooien. Een knappe prestatie voor een vogel die in gevangenschap is geboren.

Teruggeplaatst in een kooi blijf je dan toch met veel vragen zitten. Ten aanzien van het houden van dit soort zeldzame vogels, het illegaal bevrijden ervan, de mogelijke schade aan wilde vogels die zo'n ontsnapte Oehoe aanricht en "last but not least" het arme dier zelf die nu weer opgesloten zit... Eigenlijk is iedere betrokken partij een verliezende.

OOSTVAARDERSPLASSEN

Op zondag 14 juli hebben vier leden van de werkgroep Zoogdieren een uitstapje gemaakt naar de Oostvaardersplassen (een natuurgebied van zo'n 6.000 ha tussen Almere en Lelystad). Uiteraard op zoek naar zoveel mogelijk zoogdieren. En dat is gelukt ! De volgende dieren zijn door Merijn, Cees, Carla en Ron gezien: 1 ree, 1 bosspitsmuis, 7 vossen, 100 Hackrundren, 400 edelherten en 500 koniks. Vanuit verschillende uitkijkpunten kan je een deel van het gebied goed bekijken. Met de Eco-kar van Staatsbosbeheer is er een rondrit van ruim twee uur gemaakt door het (normaal niet toegankelijke) terrein heen. Halverwege werd de kar "omsingeld" door wel 150 koniks. Vechtende hengsten, opletten-de merries en nieuwsgierige veulens. De

ze rondrit is echt een aanrader. Wel tijdig boeken, want er is maar plaats voor 20 personen.

De werkgroep Zoogdieren heeft als doelstelling het verwerven van kennis over de aanwezigheid, verspreiding en biotoop keuze van de in de Hoeksche Waard voorkomende zoogdieren. Voorbeelden van activiteiten van deze werkgroep zijn: inventariseren van vleermuizen, het inventariseren van muizen en het pluizen van braakballen van uilen.

Wilt u een keer deelnemen aan één van de activiteiten van deze werkgroep of lid worden van de werkgroep neem dan contact op met Carla Noordman op 06-29372048. Ervaring of kennis is niet nodig.

Carla Noordman

Excursies

Datum	Tijd	Thema / waar	Verzamelpunt
6 oktober (zondag)	14.00 - 16.30	Boomgaardexcursie op de Kikkers- hoek (indien mogelijk met appelpluk)	Kikkershoek Maasweg 3 3271 LH Mijnsheerenland
12 oktober (zaterdag)	10.00 - 12.00	Dorpswandeling in Goudswaard	Parkeerterrein naast NH- Kerk aan de Dorpsstr. Goudswaard
26 + 27 oktober (zaterdag/ zondag)	08.00 en 20.00	Twee maaldaags Openbare muizen- inventarisatie - Klein Profijt	NBC Klein Profijt Zalm- pad 11 3261 MD Oud- Beijerland
27 oktober (zondag)	14.00 - 16.00	Paddenstoelenexcursie in Westelijk Tunnelbos	Gele gebouwtje van Hei- nenoordtunnel bovenaan bij rivier aan Hoeksche Waardsezijde
2 november (zaterdag)	08.00 - 10.00	Trekvogels: wandeling met bezoek aan trektelpost	wordt tzt gepubliceerd
16 novem- ber (zaterdag)	14.00 - 16.00	Bezoek aan proefboerderij	Praktijkonderzoek Plant en Omgeving Groeneweg 3 3273 LP Westmaas
8 december (zondag)	13.30 - 16.30	Vogel-akker project	Locatie afhankelijk van peilingen in westelijk deel van HW, wordt tzt bekend gemaakt

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: € 2 leden, € 3 niet-leden, € 1 kinderen t/m 12 jaar

Kosten veerdiensten voor eigen rekening

Kosten busexcursies € 15 leden, € 20,- niet leden

Excursies

Datum	Tijd	Thema / waar	Verzamelpunt
28 december (zaterdag)	14.00 - 16.00	Oliebollenwandeling - Es- scheplaat	Grote parkeerplaats op Bui- tendijk; vanaf Sas gezien links voorbij einde Wielweg / Schenkeldijk te Strijen. max. 50 deelnemers in- schrijven via excu- sies@hwl.nl

PRIKBORD

●
De Historische Vereniging Oud-Beijerland besteedt in het kwartaalblad van september aandacht aan het 40-jarig jubileum van onze vereniging. In hun vitrine wordt tot en met 1 oktober foto's en een model van de gebouwen van Klein Profijt tentoongesteld. Deze maquette is ge-
maakt door de heer P.J.C. Keulemans en de vitrine staat in

de bibliotheek van De Lindenhoeve

www.hvob.nl

HWL ZOEKT WINKELIER(S)

bevoorrading in Klein Profijt en het Nationaal Landschap Centrum. Uiteraard ook de administratie bijhouden en jaarlijks een balans opmaken.

Wie het leuk vindt om de winkels up to date te houden en hier aan mee wil werken wordt van harte uitgenodigd contact op te nemen.

Nadere informatie kunt u verkrijgen via

e-mail: kantoor@hwl.nl

Of bellen met

Reina Schol Tel: 0186-610362

In beide bezoekerscentra van HWL, Klein Profijt en het Nationaal Landschap Centrum, is een winkel met allerlei op natuur gerichte spullen.

Bezoekers vinden er vaak iets leuks voor hen zelf of kinderen.

De verkoop geschiedt door barvrijwilligers. Het samenstellen van het assortiment en de bevoorrading gebeurt thans door twee enthousiaste vrijwilligers, Elisabeth van der Schoot en Reina Schol. De beide winkels vormen organisatorisch één geheel.

Een van de "winkeliers", Elisabeth, heeft aangegeven om na 10 jaar te stoppen met de winkel.

HWL zoekt een of meer vrijwilligers, die in samenwerking met Reina Schol de organisatie van de winkels wil voortzetten.

Dit houdt o.a. in het contact onderhouden met leveranciers, bezoeken van beurzen om het assortiment uit te breiden of te vernieuwen, zorgen voor de

Fotoproducten

Print uw mooiste momenten direct op kunstglas, kunststof, metaal of hout. De fotoproducten zijn ook buiten geschikt. Zo kunnen uw foto's binnen aan de wand maar bijvoorbeeld ook in uw tuin schitteren.

Veel toepassingen met kunststof

Duurzame en krasvaste printproducten! Producten: labels, certificaten, menukaarten, placemats, posters, point-of-sale, banners, displays, lichtboxen, wanddecoratie, bewegwijzering, enz.

Zelfhechtende materialen

Quadraat print direct op zelfklevend vinyl met UV inkt waardoor de stickers voor binnen en buiten geschikt zijn. Ook zijn zelfhechtende materialen zonder lijm mogelijk, zoals Yupo Tako (zuignapjes principe), statisch papier en magneetfolie.

Direct printen op hout

Elk detail van het hout blijft zichtbaar! Producten: foto op hout, kaarten, winkelinrichting, kastwanden, kastdeuren, balies, tafelbladen, dienbladen, krukjes, wanddecoratie, enz.

Veelzijdig met UV printen

- Uitstekende afdrukkwaliteit
- Onbeperkt aantal materialen
- Tot 4 cm dik
- Harde & flexibele materialen
- Geschikt voor binnen en buiten
- Kleurecht door UV bestendigheid
- Vrije vormen mogelijk
- Witte inkt voor speciale effecten
- Voordelig door direct printen op het materiaal

Ruimte voor adressticker

Oproep voor mogelijke adverteerders in de Waardzegger.

Mochten er leden zijn met een bedrijf die, middels een advertentie, de vereniging willen ondersteunen. Dan kunnen zij zich wenden tot Guus van der Pal (ahmvanderpal@planet.nl)

- . Voor een leuke prijs bereikt u 1700 lezers! Als voorbeeld beginnen we met de B & B van Bep Odems. Zij bijt, op proef, met haar visitekaartje als advertentie, het spits af. Wij hopen dat een aantal leden haar voorbeeld willen volgen.

B&B de Hoeksche Kamer

Schuringsedijk 1

3291 KD Strijen

078-674 46 22

b.odems@gmail.com